

H-ALTER Hrvatska **Europa** Svijet Kultura Planet Zemlja Ljudska prava Poslodavci Politika Medij

Grčka u tunelu

Francesco Martino, Balcanicaucaso.org, preveo: Hrvoje Šimičević

03.06.2014. 08:49 Europa Ispisi

Foto: Europarl.europa.eu

Nakon euroizbora, pobjednici iz "Syrize" zazivaju prijevremene izbore u Grčkoj. No, unatoč porazu, konzervativni premijer odbija njihove zahtjeve i nastavlja provoditi mjere štednje. Istovremeno, na margini buja "Zlatna zora".

Konzervativna *Nova demokracija* pretrpjela je težak poraz, ali šteta je "ograničena" zahvaljujući činjenici da njihov partner u vladi, socijalistički PASOK, nije doživio totalni kolaps. Rezultati izbora za Europski parlament pokazali su da se Grčka nalazi u "dugom tunelu političke tranzicije", kako je primijetio novinar **Nick Malkoutzi** u svom komentaru. Grčka je u tunelu u kojem neonacistička *Zlatna Zora* ima tri zastupnika u Bruxellesu.

Vođa *Syrize* i kandidat Europske ljevice za šefa Europske komisije **Alexis Tsipras** kazao je nakon sastanka s predsjednikom **Karolosom Papouliasom** kako njihova pobjeda pokazuje rasap između trenutnog parlamenta, odabranog u lipnju 2012. i volje naroda, rasap koji je proizašao kao rezultat biračke odluke da se odbiju mjere štednje nametnute Ateni od strane međunarodnih institucija, i da se zbog toga ta situacija može razriješiti jedino prijevremenim izborima, koji bi se, smatra, trebali održati što je prije moguće. "Ova vlada je izgubila legitimitet za nametanje daljnjih mjera štednje grčkom narodu", kazao je Tsipras.

Rezultati izbora za Europski parlament pokazali su da se Grčka nalazi u "dugom tunelu političke tranzicije", kako je primijetio novinar Nick Malkoutzi u svom komentaru

Zahtjev za prijevremenim izborima vlada je odmah odbila. Za konzervativnog premijera **Antonisa Samarasa**, katastrofalni izborni rezultat *Nove demokracije* - koja je osvojila 22,7 posto glasova, sedam posto manje nego u izborima 2012. godine - nije dovoljan razlog da nanovo pozovu birače na glasanje. Prema mišljenju Samarasa, postotak glasova stranaka koje sačinjavaju vladu i dalje nadilazi *Syrizine* rezultate. PASOK je, naime, osvojio osam posto glasova, što pokazuje novo rasipanje glasova za političke stranke koje su bile dominantne u Grčkoj prije krize. Biračko nezadovoljstvo je poprilično izraženo i vlada ga ne može zanemariti. Upravo su zato sve jače glasine o "hrabrim" i skorim kadrovskim promjenama u Vladi. Među ministrima čije su pozicije nesigurne spominju se i ministar financija, zdravstva i rada.

tsipras_wikimedia-commons.jpg

Zlatna zora jedini je politički pokret koji je na ovim izborima proširio svoje biračko tijelo u usporedbi s izborima 2012. godine

U ovom trenutku, šanse za prijevremene izbore su malene, barem do izbora novog predsjednika u veljači 2015. godine, kad bi *Syriza* sa svojom brojčanošću mogla blokirati većinu i raspustiti parlament. Do tada, sve političke snage su pozvane da donesu teške odluke u svijetlu recentnih izbornih rezultata. *Syriza* bi trebala uvjeriti glasače da je radikalna ljevica spremna upravljati Grčkom. Na izborima za Europski parlament, oni su dobili isti postotak kao na grčkim izborima 2012., što pokazuje da stranka ima problema sa daljnjim širenjem svog biračkog tijela. Ključ bi mogao biti u Attici, regiji koja uključuje Atenu i u kojoj živi gotovo polovica grčkog stanovništva, a koju je prošle nedjelje pokorilakandidatkinja *Syrize* **Rena Dorou** na lokalnim izborima.

Dobri rezultati na lokalnoj razini mogli bi uvjeriti brojne glasače u zrelost *Syrize*. S druge strane, njihovo razočaranje bi moglo trajno blokirati rast stranke. Sljedećih pet mjeseci biti će dodatno kompleksni za *Novu demokraciju*. Politički zaokret u desno kojeg je predlagao Samaras nije spriječio daljnje širenje nezadovoljstva među biračima i gubljenje glasova koje su preuzeli *Zlatna zora* i *Narodni pravoslavni skup* (LAOS). Samarasova vlada mora se suočiti s mnogim aspektima permanentno dramatične ekonomske situacije. Unatoč usporavanju daljnjeg ekonomskog pada (-1.1 posto u prvom kvartalu 2014.) i najavama blagog oporavka do kraja godine (0,6 posto), totalni kolaps u zadnjih šest godina (-25,6 posto) razorio je grčku ekonomiju. Nezaposlenost je i dalje visoka. U veljači 2014. bilo je 26,5 posto nezaposlenih, ili milijun i tristo tisuća ljudi. U tom drugačijem kontekstu, vlada mora provoditi plan štednje koji su dogovorili s međunarodnim kreditorima, a koji izaziva rastuću nepopularnost među biračima. Sljedeći posjet *Troike* Ateni zakazan je za lipanj; na stolu će biti mučne teme, uključujući novu reformu mirovinskog sustava i nastavak strukturnih reformi.

zlatna-zora-foto-steve_jurvetson.jpg

Osvojivši osam posto glasova, PASOK je izbjegao totalni nestanak s grčke političke scene; djelomična pobjeda za lidera socijalista **Evangelosa Vnizelosa**, ali još jedan drastičan pad stranke. Čini se kako PASOK-u, glavnoj predkriznoj političkoj stranci, manjka dogoročne vizije po pitanju obnove i redefiniranja svoje uloge u Grčkoj poslije razdoblja štednje. Kriza lijevog centra, zamijenjenog radikalnijom *Syrizom*, potvrđen je i izbornim rezultatom *Demokratske ljevice* **Fotisa Kouvelisa**, bivšeg člana Vlade, koji je osvojio samo 1,23 posto.

Na suprotnoj strani političkog spektra, najveći dobitnik je neonacistička stranka *Zlatna zora*, koja je postala treća politička snaga s osvojenih 9,4 posto. Unatoč činjenici što je dobar dio njihovog vodstva, uključujući glavnog tajnika, trenutno u zatvoru zbog zločinačke zavjere. *Zlatna zora* jedini je politički pokret koji je na ovim izborima proširio svoje biračko tijelo u usporedbi s izborima 2012. godine. Poseban rast je zabilježen u velikim urbanim područjima, uključujući Atenu. Štoviše, analize pokazuju rastuću podršku *Zlatnoj zori* u osjetljivim kategorijama, poput njihovih stajališta glede policijskih ovlasti i provedbe zakona. U budućem Europskom parlamentu, *Zlatnu zoru* predstavljati tri zastupnika, koji utjelovljuju najekstremniju i najnasilniju opoziciju osnivačkim vrijednostima Europske unije.

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Udruge za nezavisnu medijsku kulturu i ni na koji se način ne može smatrati da održava gledišta Europske unije. Stranica projekta: **Be EU 8 media outlets for one Parliament**

Ključne riječi: grčka, Europski parlament, Syriza